

Ese de două ori în septembra: Joi-a și Dominecă; era cându-vă prețințe importante și materiale, va fi de trei săptămâni de patru ori în septembra.

Pretiul de prenumeratii.
pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
„diuometate de anu	4 fl. v. a.
„patrariu	2 fl. v. a.
pentru România și strainatate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
„diuometate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Pesta, in 16/28 optomvre 1871.

Dietă Ungariei astăzi la 11 ore și-a deschis siedintele în celu din urma perioadei alu seu, de unde se crede că — acum aceste siedintă se vor continua pana la 20 aprile, cându-mădatul presintei case representative spira.

In acăsta de facia sesiune ar fi decisă se desbata și votedie multe din cele mai momentuoase și urginti obiecte, și intre acestea de a supr'a o nouă lege electorală.

Necesitatea și urgintia unei atare legi totă lumea o recunoște, regimul insusi nu o data a promisă că va aduce naintea legalatiunei unu proiect de reformă; insă — pan' acumă nu și-a implementu promisiunea, și este mare intrebare, de căva veni să si-o implinescă!

Totă lumea scia că acestu guvernă magiaru alu nostru nu se poate sustine de cătu prin legi rele, defeptuose, nedrepte, cari se lese arbitriului și fortiei lui locu destulu.

Cei ce tiene asia dă, că impregiurările de astăzi n'ar fi favorabili pentru d'a scote la lumina și d'a trece prin dieta o lege electorală *machiavelistică*, care să impara mai dréptă și mai liberale, ér in fapta să fia intocmai atât de rea ca cea de astăzi, — aceia nu credu că ministeriu dlui Andrassy o să-si implinescă ingagiamentele luate a supr'a-si in acăsta privintia, — și cele ce resuflă din curcurile guvernementali, intarescă acăsta indoiela.

Ministeriul, asiă se sună, mai anțau de tōte are să propuna unu proiect de lege pentru impreunarea și organizația *inti'un'a* a oraselor sorore *Buda-Pesta*; apoi au să vina la rondu proiectele de lege despre regularea urbarialitatilor inca neregulate; de aci in colia bugetulu va dā multa ocupatiune Dietei, apoi — poate că colo in februarie, de cătimpulu — politicu, se 'ntielege, va fi bunu, se vor pune pe més'a casei depu-tatilor și unele modificatiuni pentru legea electorală!

Astfelie ni sună cărtile guvenemantali. —

In siedintă de astăzi a casei reprezentative, presidiul si-a facut aretările sale, s'a votat spesele casei pentru optomvre, ér dlu *Helfy* din stang'a estremă a interbelu pe dlu c. Andrassy pentru amestecul ce a avut in cér'a și crisia constituutiunale d'intre nemți și cehii Cislaitaniei. —

Si acumă asia dă se trecemu si noi a vorbi la rondulu nostru despre acea certă si crisia. Avemu pră putințu locu d'a spune multe; dar si putiene vor a-junge. Precum sună tōte scirile, cér'a este decisa, de căva se poate numi decisiune, respingerea unor pretensiuni — deplinu justă, si reclamate de unu poporu mare, de cinci milioane de suflete, si spriginită de majoritatea precumpenitória a popóralor monarhiei, popora ce numera cu cehii preste *dubue-dieci* si *dubue* de milioane de suflete, facia de nemți si magiari si lipiturile loru, toti cu totulu abia diu-metate atât'a!

Ministeriul Hohenwart deci, chiamatu de Imperatulu pentru d'a mediloci împăcare popóralor nemultumite, după ce planulu lui de impacare, combinat cu consentiulu MSale, acum cându-eră se se traduca in viétia, prin MSa, la staruiniția columnelor dualiste egemone, *Beust* si *Andrassy* — s'a respinsu, joi-a trecută si dă demisiunea si — dnii nemți si magiari dualisti n'au nici căta indoiela că — ea va fi primita.

Pana in momentu insă, Ministeriul

Hohenwart si contiuua functiunea, ér cercurile politice, si diaristică si frementă mintile, că — *bre quid nunc?* Cele mai deschiuate pareri se dau. Cei mai multi totusi credu că are să urme unu Ministeriu de transitiune, carele adeca să nu aiba alt'a mai de frunte missiune de cătu a „*calmă*“, adeca a molcomi in tōte părtili, pentru ca valurile pasiunilor iritate să nu dea peste tieruri.

Sunt insă si opiniuni cari tiene că si cehii si toti ceialalti natiunali neodihnită si pretensiivi, trebuie apucati de scurtu si — cu pomnulu in gura si cu pititorulu némtio-magiaru pe peptu — *constrinsi, a se multiumi* de stepanirea semi-dieilor germani si magiari.

Ce va fi, vomu vedé; atâtă numai spunem aici cetitorilor nostri, ca să scia, că noi — *nici de cătu nu suntem superati de cursulu ce luara lucrurile*. Ele nu apucasera pre calea ce adeverata, cea simatica si noa romanilor. Curendu ele au să mărga multu mai bine. Cu peccatul si foradelegea — reu merge cine incercă amicia. Acăstă o vedu acumă si cehii, de unde nici ei nu se supera atât'a de nesuccederea impaciatiunei, cătu se infuria pentru amesteculungurilor. Limba foilor federaliste in acăsta privintia este focu si veninu. —

Cu datulu de alalta-ieri joi, primiu de la dlu corespondinte alu nostru din Viena urmatorele sire memorabili:

„Dăca Muscalul ne-ar fi atacat cu unu millionu de baionete si cu 2000 de tunuri, si armata nostra comuna, spriginită de honvédii magari, ar fi respinsu atacul si ar fi reportat cea mai glorioua victoria, — bucuria si iubilul n'ar poté se fia mai mare decătu ce a cuprinsu astăzi pe nemți nostri la faim'a, că *Imperatulu a respinsu pretensiunile cehiloru si sustiene mortisius dualismulu* — cu tōte consecintiele lui, ca unic'a si neviolabile *legalitate in Austria*, si că prin urmare contelui *Hohenwart* si cu ai sei, nu li remane de cătu să-si ié *catrafuse!*

„Abia ce se lati acăsta faima, si pretotindenia nu mai audi si nu mai vedi de cătu manifestații publice de mare bucuria. Iluminatia capitatei, cu conducte si cu banchete solene in onore lui *Beust* si *Andrassy*, si — cătote altele asemenei se planédia.

„Decisiunea causei să fia urmatu astfelie, că barbatii de incredere din Praga, dnii Clam-Martinitz si Rieger, desl plecati a consideră pretensiunea contelui Andrassy, adeca a lasă ne-atinsu pactulu Ungurilor cu Austria, — nici de cătu insă nu se poteau invoi a recunoscere pentru Boemia *legalitatea constitutiunii austriace de decembrie*, pe care cehii de trei ani o negara cu totă consecintă si tenacitatea, si pentru care proprie s'a recunoscetu necesitatea de impaciatiune.

„Firesce cehii, după experintele trecutului — el altfelu putinu creditori nemțiloru, si a nume celoru de la potere, acum după naiv'a ce — nu numai din Austria ci pana și din intréga Germania se dede a supr'a loru, deveniti cu totulu banuitoru, nu poteau să intre in curs'a ce pră pe facia li se punea. Li se insinuă adeca, ca ei să primăsca de bunu unu Rescriptu, care li cere recunoscerea formale a constitutiunii austriace, pan'acuma negate de ei, si apoi să vina in Senatul imperial si aci să-si incerce noroculu, se-si faca ei insisi propunerile de modificatiune a constitutiunii intru favoreea autonomiei statului boemicu.

„Risicul eră pră mare si periculosu. Dăca buna óra cehii ar intră foră rezerva in Senatul imperial si astfelui i-ar acceptă legalitatea, desl ei si cu Galitienii si ceialalti slavi si federalisti ar forma nu numai majoritatea absolută, ci bune *dubue de trei părți*, ce se receru pentru modificarea constiutiunii; dar — după ce ei avura deplina oca-

siune de a se convinge că, nemți o data cu capulu nu vor să modifice constitutiunea ce li garantează egemonia, — o data cu capulu nu vor să concéda slavilor drepturi politice-natiunali egale, — la ce alt'a aveau ei, cehii, să se astepte, de cătu, că sub vr'unu protestu drăguță s'ar desface *Senatul imperial* si apoi la alegerile noue, prin fortia si coruptiune, nemții de la potere ar scote altu resultat, constitutiunea nemțiloru insă ar fi recunoscuta de ei, si asiă dăra resistintă contra ei destituita de basă ei formale! Se intielege deci că — nu li ramase de cătu a declară si a motivă printr'unu memoriu — de *neacceptabile acea insinuatiune*, astfelii a rumpe firul pertractarilor de complanare, ce de 7—8 luni se totu törse la parere cu unu felu de sporu, si — a lasă érasi terenul intregu acelei partite germane, ce de diece ani ilu stepanesco, foră să fia fostu in stare d'a multiumi si linisci majoritatea popóralor Imperiului!

„Acumă deci avem să vedem lupta din Cislaitania intrandu intr'o nouă faza, si — popórale Monarchiei, cari inca in mai mare gradu de cătu cehii, sunt apesate si nadreptate natiunalimente, dar cari n'au dibaci si modulu d'a desvoltă destula opositiune, d'a resiste eu destula energie; vor avea ocazie a invetid de la cehi de nou. —

„Se dă ou socotela că nemții acum vor se pună tōte in aplicare pentru de a innadusi opositiunea slaviloru; deci lupta, frecărilo, inversiunarea — au să devina extreame si — mare răinune de cătu Austria si din acăsta criza va esti intréga si sanatosă!

„Se bagăi săm'a, că dăi *tezăta criza si lupta* păsă se nasca resbelul celu mare europeu, inca mai mare si mai cumplit de cătu celu franco-germanu, resbelul intre *slavismu si germanismu*, care resbelu va se decidea de sértea — si a Europei, dar a Oriiștelui de securu! Elementulu romanu in acestu resbelu — par că provindintă a o să-lu scutescă, — si o să se adeverescă dora inca o data că, si in cea mai mare nenorocire se află căte ceva mangaiare. Muscalul romanu nu se va insoci, eaci ar fi o insocire a porumbului cu vulturul; d'ală parte, dusimani a pronunciata, loviturile ne'ncetate, dripirile in piciora ce suferim de la domnii unguri si nemți — ne vor feri de bu-na séma d'a cadă cu ei impreuna, si apoi *Franția* — atunci va fi timpulu candu ea ér se va rodică la naltinea ce i se cuvine, si-si va intinde man'a ei scutitoria a supr'a nostra, cari astăzi si pentru simpatie ce i-am manifestat si dovedit, atâtă in Austro-Ungaria, cătu si in Romania — suntemu mai vertosu asuprati de nemti si de tovarasii loru de magiari.

„Si cu atât'a — mai că asă si spusu tōte, căte ne potu interesă despre criză — nu sciu ce să dicu, terminata său tocmai inceputa?! Dar să vedeti ce mai ai naibei rafinatii sunt nemții nostri si ce prosti sunt d'alta parte ungurii dvostre. Merita să vorbim la ocazia de la decisiunea de către acăstă. Dejă aici la noi au inceputu, si — de securu si acolo in Pesta vor să incepea a striga cercurile oficiose cu gur'a plina de lada si admiratiune că — dău *Andrassy* a fostu carele cu potericulu seu cuventu si votu — a decisu caus'a!

„Acăstă este politică regulată a celor de susu. Ori de căte ori li trebuie unu omu si o partita, care să ié a supra-si *odălu publicu* celu mare, apoi dlu *Andrassy* cu influență si cu genialitatea lui pururia este gata spre acăstă. Tota lumea scie că *Beust* a fostu carele a conceputu intregu planulu de resbelu contra cehiloru, că elu a fostu carele de a dreptulu, si prin principiile de corona alu *Sassoniei*, celu mai aproape, mai intimu amicu al Imperatului Austriei, — a provocat saturile cele mici si mari de septembra trecuta si a atrasu, asia dicendu cu fortia, si pe dlu *Andrassy* in lupta si cărtă; — si acumă d'o data respondescu că diabolul acel'a, marele mesteru, ministru-predintele ungurescu *Andrassy* — a invinsu pe cehi, si a trantit pe *Hohenwart*!

Prenumeratii se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiale, ce privesc Redactiunea, administrativa și speditură; că vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anumite nu se vor publica.

Prenumeratii se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiale, ce privesc Redactiunea, administrativa și speditură; că vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anumite nu se vor publica.

Pentru annunț si alte comunicatiuni de interesu privat — se respunde cătă 7. cr. de linia; repetițile se facu cu pretiu scadintu. Pretiul timbrului cătă 80 cr. pentru una data se anticipă.

„Si unguri se bucura ca niceș copli!

„Semi-oficialulu „Oesterreich Journal“ de Viena, scrie ieri unu articlu intitulat „Regelu Andrassy“, alu carui articlu cuprinsu in putine cuvinte este, că — dñulu Andrassy, pentru ca Austria să nu ajunga a fi linisită si tare, a impeditat impaciatiunea cu cehii, o impaciatiune ce avea de scopu, a introduce unu ratinabilu federalismu, pentru d'a corege prin trensul nedreptulu dualismu, prin carele dñilor magari li se dă o influență desproporționată a supr'a Monarchiei! — Dnii din Pesta, după cum dejă ni anuncia unu telegramu, sunt imbatati de mandria pentru acăsta insinuatiune, pre candu ea denuncia pre Andrassy si clică lui — si la nemți si la slavi, si deriva totu odiul a supr'a Ungariei! — Dejă fur'a cehilor in Praga se inدرépta in contra lui Andrassy si — pro superabundanti — dejă unele foi cehice ieri fusera confiscate pentru invectivelor loru contra ministrului-presedintei ungurescu si contra magiarilor.

„Éta triumfulu, influența, inteleptiunea, cascigulu tierii unguresci si a nume a magiarilor — din crisia de dinofoci de Laita! Incepua a crede si eu, ceea ce diserati de atătea ori, si ce mai de unadi observă si *Kossuth*, că — pacatele dñorii *Dék* si *Andrassy* vor se aduca in celu mai mare pericolu *Ungaria si natiunea magiara deschinitu!* —

O aparitiune pré caracteristica.

De candu cu guvernulungurescu — liberal, uman si patriotic — alu dñi c. *Andrassy* — se intielege, s'a desvoltat in Pesta, in vecinatatea si umbra acestui sublimu guvern, unu felu de *diaristica*, pre care noi romani am poté-o numi „*de tufa*“, săn nefiguratu vorbindu, „*hotișca*“.

Acăsta diaristica, in limb'a nemțiesca si in forma mai vertosu de umor si satira ordinaria, după cum se dovedi pe deplinu, si-a facutu de chiamare său problema, a apucă cu manele sale murdare si a festeli totu ce i vine in drumu, si a nume totu ce nu stă langa guvern, sub scutul specialu alu guvernului. A amenintă reputatiunea si onorea cetățenilor, a petrunde pana să in vieti a privata si a atacă copiilor si muierile si pe parintii, si totu ce este scumpu si amatu omilor, si sub diferite forme si proteste, a-i espune desprețui si urez si batjocure publice, — astfelii a invenită si nefericiti societatea! — Acăstă si-au facutu de meseria acele foi pasculante.

Scopul — directu e: *specul'a*, jafuirea pungelor; indirectu — dora menarea turmei proste in strung'a guvernului! Astfelii n'am sci se ni spicămu tolerarea acelor diarie, taine și de onore si de punge.

Speculația este de duoue ramuri, adea ea se face in duoue moduri; o data jafuindu formalmente, adeca prin a duou'a său a treia mana, si anuncia omului de ochiatu de sacrificiu său preda, cumca — éta ce felu de articlu său caricatura are se apară in cutare făoa, din acea va suprime de cătu bietulu omu ilu va rescumperă cu — 50, 100 sau 200 fl. Bietulu omu, ca să nu-si văda persoana său famil'a in publicu batjocurita si prostituita, scote si dă sum'a cerută, intocmai pre cum ar fi facutu, de cătu in plimbarea său caletori'a sa — printre padure, de o data unulu ar fi sarit dintr'o tuta cu revolverul inordnat si i-ar fi cerutu — pungă său vieti! Si de aceea credem noi că acăstă diaristica merita epitetulu „*de tufa*.“

Alu doilea ramu său modu de speculație este — *prin anunțuri*; si aci acea diaristica de tufa, se springesce si prin *regim* si prin *unele institute publice*, si chiar prin unii particulari — parte intimidati, parte blasfemati si intriganti. Nu sugemu aceste date din degetu, ci le scotem din foi unguresci, a nume din „*M. Ujság*“ si „*Ellenőr*“ si chiar din unele peractări judeciale.

Si astfelii de hotii si talharii de bani si morala si onore, (*intemeiate nota bene mai totu*

prin Consiliuri anonime, secrete, și puse sub formă vreunii bietu omu fără nici o pricere de lucru !) s'a suferit nici ani multi de dile, fără a cinea să fie avutu enragiul de a se apucă de ele, d'a începe lupta regulată și formală în contra unei ciunne spurate, ce numai intr'unu aeru politic putredu și într'o stare sociale fără decadiță — pote să-si asiedie cortulu și să grădește !

Si apoi acela nu este în eclatante modu caracteristic pentru libertatea, morală, patriotismul epocii noastre, a înflorirei constituționalismului magiaru sub marii sei barbati Drák si Andrásy ??

In fine totusi, acumă de curențu se gasi una omu carel să se cugete seriosu despre lucru și — să se decida, a se aruncă ca unu alu doilea Curtiu în gur'a acestui gropanu aburătoru de ciuna. Dlu Csernatony de la „Ellenb“ este acelu audace barbatu. Elu în numerul său sale de mai alalta-ieri, miercuri, se impulpa și apucă de a dreptulu de gătu acea idra blasphemata. Dar — să vedem, șre o se învinga ? Resultatul luptei intru asemonea va fi caracteristic pentru starea politica și sociale.

Dlu Csernatony începe cu a enără, cum densulu nainte cu câteva luni provocase pe unu cameradu alu seu de la presa, ca impreuna să începă lupta contra aceloru „foi de tufa“, dar cum acelu cameradu, recunoscându în totale si in speciale infamiele aceloru foi, a declarat că — nu cutesa a se apucă de ele, ceci și teme de veninul loru fumil'a, nevăstă si copile ! Deci dlu Csernatony, declarandu că elu n'are familia, n'are pre nimenea scumpu și amato langa sine, pentru a cărui insultare și vatemare ar trebui să fie îngrijit, er — injuriale ce săr face persoñi si onorei sale, va scă să le respune, — dup' acesta declaratiune se apucă de lupta.

Dlu Csernatony arăta cu de amenuntulu, cu cunțele logicei și moralei și politicei sănătose; că : ce lucru ticalosu, ce rusine și scandalu este, in partea publicului și a guvernului, a toleră, ba inca sprigindu a sustienă astfelui de diaristica hotără. Elu mai departe dovedesce că — pro: sprigirea cu abonamente și anunțuri, spriginitori toti se facu partasi hotelor, vinovati naintea tribunalului umanitatii chiar ca și hotii, dar preste acela inca si tributari hotilor, dependinti de la acestia.

Noi cu dlu Csernatony raru, pré raru ne intielegem ; dar in acestu punctu i admirămu resolutiunea si dibac'a. Urme numai domnului Csernatony a dă in hoti si talhari, ori unde ii intimpina in statu si in societate, fără pregetu si crutiare, si — noi pururiă ilu vomu aplaude, — mai multu, noi suntemu convinsici că curențu dsa va trebui să ibește totu asiă fără milă si in conatiunii sei cei-ce mai vertosu colo diosu prin popor jafuescu, si cei-ce de colo de susu spriginescu pretotindeniă prin bani si totu felul de favoruri, intrigile si hotiele contra naționalitatilor nemagiere !

Destulu că dejă a duòu'a dia unele foi liberale luara cu multiumire notitia de intreprinderea dlu Csernatony si — se ingăiara a-lu sprigint in lupta —

Si acuma ca de încheiere să ne întrebămu : de ce noi venim a ne ocupă de unu obiectu, de diaristică talhară din capital'a Ungariei se pre noi nu ne atinge, celu putinu nu de a dreptulu ?

Ea de ce : pentru ca onorabilulu nostru Publicu să se convingă că nu numai la noi infloresc florile de tufa, nu numai la noi consorțiuri anonime intemeiădă intreprinderi diaristice pentru d'a isbi din ascunsu, si a amagi lumea din secretu, — și că — domnii guvernantii ai nostri nu numai la noi simpatisără cu d'astea si le spriginescu ! Ba inca că la noi aceste intreprinderi sunt numai nisces biete slabă imitații ale celor de capitala. Atât'a totusi că, aici in capitala numai unele lapetătute ovreesci se occupă de acoa nobila meseria, pre candu la noi, romani, celu putinu după esterioru — romani, cu nume frumosu sunatorie, au luat a supr'a-si acesta superba rolă ! Do altmintrelea — totu ce dice dlu Csernatony despre partasii spriginitori ai acestor „diaria de tufa“, după tōte regulele logicei are deplinu valoare si aplicare si la noi. Nu veti gasi nici la noi omu de omenia si cu minte sprigindu press'a corupta ! —

Lugosiu, in 13/25 opt. —

(Partid'a naționala si partid'a guvernamentală romana.) La 1861 candu am intrat in vieti' a constitutiunala, mai multi deputati romani s'au declarat pe sinc de „partida națională“, si cealalta intielegintă si poporulu cu inim'a si saptele au spriginitu pe acela partid'a, pe „antiluptatorii naționali.“ —

Acesta partid'a s'a luptat ca poporulu romanu să aiba drepturi garantate prin lege, a cautat garanție pentru fericirea poporului romanu. Poporulu preste totu a priceputu chiar marca si program'a partidei sale, respective a sa, si a doritu imprimare ea.

Vedem că și astazi există acea partidă, totu cu acelle principiile și tendinție, dar in parte cu alti membri in frunte, pentru că unii intră prin votulu poporutui in inim'a lui, altii i esira din inima, ilu parasiște pentru interesele loru personali. —

Unii intieleginti romani, inca in 1861, se declarară de partida deákista, identica mai tardiu cu cea guvernamentală. O facura de siguru partea pentru convingerile politice si iubirea catre constitutiune, credintă că in acestu modu se va potă ajută poporului romanu, (precum diceau ei,) — parte pentru că pre acesta cales credeau a li se potă satistace ambitiunile personale, sciind că steppanii trebuie să plătescă si să-i împene pe servitorii loru.

Acesta partidă deákista, carea a fostu si e cu romani din diregatoriele mai inalte in frunte, nu are pe ceialalti intieleginti, preotii, invetatori si pe poporulu romanu, celu putinu nu parteau mai mare, mai curata si mai lumina — langa sine ; nu are decâtă pe nesec rudești, legate prin interesele familiare, apoi pre unii carii cauta numai pre unde caudu sfaramure ; cu unu eveniment, din poporulu romanu pe atâtia, pe cătă a potutu castiga chiar si unu

solgabireu strainu, prin poruncăla său momela, d. e. pre antistii si juratii comunali de pe la sate, alesi si sustienuti mai vertosu prin abusulu de legi si de potere. —

Si acești oameni, ai interesului propriu au cutesarea de a se numi inca „partida“, si obraznicia de a se dice adeseori „partid'a romana guvernamentală“ *) — fără ca să-si fie arestatu vr'odata vr'o programa romana, ce ar suferi-o macar guvernul, si pe bas'a cărei ar vră să se impace cu poporul romanu.

Deci acești oameni, carii ambla fără neci unu scopu romanu, facu pe instrumentele guvernului, după program'a acestuia, atunci, candu acesta astă de lipsa, că poporul romanu trebuia batatu — in dieta, in congregații, la alegeri de ablegati. Trecutul si plini de dovedi. Si asia ei, acei oameni, nu cugeta la mai multu, de cătă să-si marăse domnia a deca ranigul si titlulu si să-si inuple posunariul. Apoi si guvernul insu-si după tōte semnele nu-i privesc din altu punctu de vedere.

Lasati afara cuventul „romana“, si ve numiti numai „partida deákista“ sau „guvernamentală“, si suntemu in curat ; nu mai vorbiti insa in numele poporului, căci poporul si asiă scie că ce vreti, vreti să traiti bine, si apoi adio ! Să vi sia de bine ! —

Dar deca totusi pretindeti de a reprezentă si voi poporul romanu, si de a potă fi partida „romana guvernamentală“, atunci poporul poftesc :

1. Ca să ve intrunite si constituisti pe facia ; cu numele vostru să esiti inaintea poporului, ca să ve cunoscă apriatu, si se arătă si guvernului, că aveți curaj de a forma partida romana guvernamentală sub steppanirea ungurăsca. (Dece aci tocmai e absurdul, pro cărele guvernului ilu pricepe, nu insa netărăil !)

2. Ca să vi arătă program'a politica-națională, pre bas'a careia v'ati intovarasit cu guvernul, si pe carea stati facia cu partid'a naționala, a carei programa este cunoscuta națunei in proiectul ei pentru deslegarea cestii unei de naționalitate ; si dara să esiti la lumina cu proiectele vostre de intremediacire la dieta. —

Pana nu veti face acela, poporul romanu ve privesca de oameni, ce lucră in intuieră ca furii, său de instrumente orbe ale unui guvern, carele pana acumă ca după sistema a totu lovitu in poporul romanu ; de oameni, a caror naționalitate e in stomacu si in vanitatea ambitiunii.

Dece aveti programa, atunci intielegintia de la tiéra si cu poporul va combină si judecă : că ore in tre imprejurările de facia, corespunde si potă fi prima program'a partidei romane guvernamentale ? Va cunoscă incă aveti tendinție bune, si conformu va primi program'a, ca pe temeiul aceleia să poteti face impacțiune in guvernul si poporul romanu, si urmăda de sine, că atunci potu să se rusine si indignie că — se află oameni cari supunu despre elu atâtă miserabilitate de a se alătură unei masce, la spatele careia potu să fia nisces misci, cari se rusina de a-si numi macar numele, fiind că și-a este festelit si bancrotat, de care deci oamenii de omenia se ingrozesc si ingretiosidă ! Multi cred că Patria e o copia a Concordiei, sub altu titlu, si cu tendinția de a produce certă diurnalistică, de a suspiciună pe romani, precum a facutu chiar și in nr. 1 si 2 *) ; dece ar fi asiă, atunci Ddieu tare a batutu si pe guvernul si pe poporul romanu cu astfelui de partida romana guvernamentală !

Poporul deci astăpta ca se ve cunoscă, si să se vi deea mana, său — cu priorulu. —

Unu romanu din Carasiu, pentru mai multi. —

Neoplanta, in 21 opt. 1871.**) (Corespund. originale despre brutalitatile poliicei si militarii, desvoltate pentru de a im-

*) Intrebati că — ce dicem la acela infamii ? — Ne mai poteti intrebă ! Dóra avemul altu lucru si alta chiamarea, de cătă să mergem pe cleiul guvernului. — Despre ce DVostre doriti a Ve convinge, noi din capulu locului am fostu convinsi. Vi facuram totusi placere ; si — ocasiunul n'avea pronunciă si noi, dar — cu totalu altintrelea. Dlu Andrásy va sari trei palme de la pamant. R e d.

**) Aceasta epistolă este din condeiu serbu, si ea ni s'a tramsa inca mai pro largu, dar pentru angustatiunea spatiului, desii cu parere de reu, a trebutu s'o prezintămu. — Red.

FOISIÓRA.

Cestimă Dictionariul limbii rom. in Societatea academică de București.

Cea principale problema si opulu celu de frunte la care s'a ingăiatur si de care s'a apucat societatea academică romana, este compuneră unui Dictionar în limbi romane, si — paralel a unui Glosar de vorbe straine său dubie in limbă poporului romanu.

Acestu opu, conform Regulamentului statutoru inca la 1869, are să absorbe „ni de galbeni, si totusi elu n'are să fie de cătă numai o incercare, unu proiect, ce dup'aaceea, la nun timpu dre-care, de non va fi certat, emendat si — asia dicendu de nou statutoru si edatul de Societate, sub alu seu propriu nume si a sa autoritate.

Va se dica prim'a incercare este să fie mai multu o adunare de materialu. Si in tōte acestea, ea s'a regulat astfelui, in cătă pentru o „incercare“ are să fie impreunata in spese desproporționali, să se tipărească intr'o editină de mai multe mihi de exemplaria, si in privită a lucrarei ei s'a inat dispusetiuni, ma si foră dispusetiuni speciali, se urma unu modu si o procedere, cari atâtă in punctul materiei, cătă si a formei — pre multi nu-i multumesce, pre multi chiar și supra si instrâna.

Pana acuma au aparutu căteva putine fascicule din Dictionar si o micută parte din Glosar, si din titlu si perfisiune vedem că elaboratorii sunt : dnii A. T. Laurianu si J. C. Massim.

Findu că, precum atinscreră mai susu, acelașă intreprindere a Societății academice, căci putinu, pentru vieti' a de astazi a ei — este principal' a ei problema si agenda, si are să absorbe ea mai buna parte a resurselor ei forte modeste, si findu că noi insu-ne

am figuratul din capulu locului in trei cei nemultumiti cu modalitățile adoptate si urmate pan' acumă in același causa atâtă de importante ; (fora ca insa să sunu potutu astă cu cătă a atacă si compromite concluziunile majorității si lucrările si direcțiunile unor barbati mai speciali, si prin urmare mai competenți de cătă noi, ci — manifestandu-ni nemultumirea puru numai prin denegarea conlucrarei noastre la proiectul de Dictionar, pre cătă timp operă ne s'ar conformă unor condițiuni mai aproape de trebuintele si de votulu comunu alu publicului nostru literarin, o denegare după noi, cu atâtă mai justificată, căci conlucrarea noastră nu poatea ingădui de cătă cu mari sacrificii, cu parasiște de alte ingădimamente, nu mai putinu importante si urgente) deci erădem că facia cu pre-stimati nostri cestitori aveam săntă detoritate, de a-i infacișa acelașă cestiuie astfelui precum ea in sessiunea de estu-timpu să-a produs in sinulu societatei academice, si in estu-modu a li face posibile ca insu si să se formeze o judecata a supr'a lucrului. Din aceste motive si en acelașă intenție vomu publică la acestu locu — după „Romanul“ si procesele verbale in obiectu.

Societatea academică romana.

(Cestimă filologică)

Siedintă a din 4 septembrie v. 1871.

Membrii presinti din cestimă filologică : dnii Laurianu, presedinte, Massim, Sionu, Romanu si Caragiani ; asistandu si membrii cestimăi istorice : dnii Hodosiu, Odobescu, Baritiu, Urechia, Papiu, si d. P. Poenaru, — după cestimăua luita ca toti membrii societății să ie parte la cestimăa Dictionariului, in cestimă filologică.

Se deschide cestimăua generale a supr'a proiectului de Dictionar, depusu de cestimăea lessicografică, compusa de dnii Laurianu si Massim.

D. Romanu cere ca acelașă cestimăua să comunică societății observațiunile sale a supr'a materialului de Dictionar, care materialu s'a depus in manuscriftu de unii din membrii societății ca colaboratori, chiar in cestimăua actuală.

D. Papiu intempina că, ordinea dilei finindu cestimăua a supr'a proiectului imprimat, propunerea dlu Romanu remane a se consideră numai după ce acelașă va fi terminată.

D. Massim sustinește pe d. Papiu, so cestimăea intra in cestimăua.

D. Hodosiu, învăntu enventul dice :

Anulu trecutu, candu cestimăea lessicografică a presintat cinci căle tiparite, trei de Dictionar si două de Glosar, si cestimăea filologică a intrat in cercetarea loru, mi aduec a minte c'am facutu observarea : dece cercetarea noastră se estinde numai a supr'a modulu i scrierii Dictionariului, adeca a supr'a cestimăii, deca fie-carui cestimău s'a datu etimolog'a lui, traductiunea in limbă latina, semnificațiunea lui atâtă generale cătă si specială, diversele acceptiuni, figurarea lui in trase, in construcțiuni etc. etc. conformu regulamentului pentru publicarea Dictionariului, pautulu 18, său că cercarele noastre se vor estinde si a supr'a ortogra-

fie ce s'a urmatu in publicarea celor cinci căle tiparite, ce ni se presintasera ? — Si sciu că la acelașă cestimăua a mea, d. Papiu a emis opinionea, opinione ce s'a si adoptat, că cercetările noastre să urmeze in amenduă dictionale. Si asia s'a urmatu. Am luat lucrarea la revisiune, o am indreptat, o am modificat, o am adoptat, si a fostu bine.

Astazi insa, candu voimt a intră in cercetarea proiectului de Dictionar si Glosar, ce ni se presintă ? Vedem naintea noastră nu numai unu materialu puru si simplu de Dictionar si in anulu trecutu, ci ne vedem in fața cu titlul cărtii, c'eo dedicatiune, c'eo prefatiune, cu cele cinci căle esaminate anu, retiparite să reeditat este-timpu, si pe langa acestea inca cu vr'o căte-va căle asemenei celor cinci căle din anulu trecutu.

Candu ne vedem facia cu atâtea lucrări, trebuie să ne întrebămu : cum să intrăm in cercetarea loru ? de unde să incepemu ?

Ori de unde am incepe, eu cred că mai antaui trebuie să ni spunem cestimăea observațiunile noastre generali. Si eu de aceea mi ieu voia d'a incepe de aci.

a) Incepe de la titlul publicațiunii ce ni se presintă, si observa nainte de tōte că, fras'a „elaboratul de A. T. Laurianu si I. C. Massim“ nu este corectă, pentru că proiectul de Dictionar si Glosar este elaborat, elu nu se elaboră numai de domniele loru, ci s

pedecă serbatorile naționale în onoarea atelup-tatorului național serbeci Dr. Svet. Mileticiu.) Duii stepanitori eră ni dederă cele mai eclatante dovedi că — nu sciu guverna, de către priu că priu si fortia brutală. După ce comună ora-siului nostru trimise sinea o deputație spre a intempiu și salută pre martirul nostru naționalu inca la Vatiu și a-i dă cortege de acolo și pana la Pesta și éras pana aici la noi, acea deputație la Pesta gasi multe alte deputații adunate de prin tōte orasiale locuite de serbi, si asiā din tōte se alăsa o speciale deputație de 30 membri, carea insa prin insociri voluntare crescă la 50 de membri, ce se si infacisia spre unirea scopu iu Vatio, si — in necesulu domnilor, ce prin diferite uneluri voiau a elude acăsta intempiuare solena, ea totu si facu detorintă si-si imprimă misiunua.

Intr'aceea aici la noi se asiediasi un comitetu pentru prepararea celoru necesarie spre primirea lui in sinulu nostru, după o absintă de unu anu in prinsoreala dloru magiari de la Vatiu. Acestu comitetu compusese unu frumosu programu pentru unu siru de manifestatiuni solene si cordiali; aci erau salve din trăieuri, aci in-frumsetiarea orasului si a caselor publice cu flanure naționale; aci conducturi de tōtie, aci musici si banchete, scl.

Pre candu program'a era publicata si tōte preparativele — asiā dicendu gata, in preser' a posirei doritului *primu fiu alu naționalei*, de data se infacisia in midilociu nostru supremu nostru comite urbanu dlu *Lehnhard*, adună iute comitetul representativ alu muni-palitatei si i descooperi că in consecintă unu mandatu mai inaltu, *ori-ce solena primire a dlu Mileticiu este oprita*, si nici unu felu de manifestație publica nu se poate permite. Totu comitetul dechiară dlu supremu comite că este multu pré tardiu, ca să se mai poată impiedica solenitatea si manifestatiunile poporale, iar oprél'a insasi nu are nici o baza legală; de altmirelre membrii comitetului oferă toti garantia pentru sustinerea pacii si ordinei; — pefolosindu insa protestele loru, membrii comitetului se disolvă si rostogolira tōta responsabilitatea pe capulu supremului comite si a coloru ce i-au comandat acăsta pasire.

Se facu séra, si indata ce se inmurgi, se observara patrole si militii forte multe pe tōte stradele, si se raspandi scirea că pretotindeniă prescru adunarile de poporu, ba oprescu intrarea strainilor in orasul. Ei, dar oprél'a nu era publicata si cunoscuta; de unde pasirea soldatilor si a honvédilor cu baionetele implantate, era o surprindere ce frapă si indignă tōta lumea.

Soldatii in pichete — nu numai cutrievu stradele, ci ei condusi de căte unu serginte intrau prin oteluri si scoteau pre toti ospetii si pasagerii afara si in capu de nōpte alungau pe cei straini afara de orasul. In fine se dovedi că intrég'a garnisóna, pana si cea din cetatea Petrovaradinului, era pusa pe picioru de res-beli si pe bastionele cetati tunurile stau incarcate, tōte indreptate spre orasul nostru.

Astfelui trecu nōptea — spre norocire

fora vr'unu conflictu sangerosu, si astfelui se facu diminetiā, candu pe la 8 ore si sosì vaporulu cu Dr. Mileticiu. Poporul, avisatul prin bubuitul pivelor de prin tōte satelor de paralul Dunarei, pe unde trecea vaporulu, si uitandu in dorul si entuziasmulu seu pentru marel barbatu, uitandu de mesurele opritorie a regimului, se adunase pe tierurile Dunarei de a lungul locului de debarcare — intr-unu numeru cum nu s'a mai vediutu in orasul nostru, si indata ce dñari pe vaporu pe barbutu celu dorit, incunjuratu de unu cortege de mai multe sute, prorupse in cele mai infacită strigări de „*vivo Mileticiu!*” si cuprin-diendu toti dir. tōte pările, si portandu-lu parte mare pe bracia, intre cantari de marire si intre urari frenetic de să trăiesca! — ilu petre-cura pana la locuinta sa. Aci ajungendu tōta multimea, dlu Mileticiu i tienu o frumosa si duiose cuventare, multiamindu-i si sfatuindu-lu inveniandu-lu despre cum ave să se pōrte.

Pana aci deci oprél'a potericiilor dilui remase de nimic'a; vaporulu o calcă in piciora. Insă urmă curendu isbands.

Mai antai de tōte — banchetul, cum era clu statoritu, nu se permise; politia si cu honvédii ocupara localitatea si scosera afora pe toti cei ce se adunau. O parte totusi din cei alungati, fiindu că timpulu era frumosu, se retraseră in gradina si ca la vr'o 300 se pusora si tionura aci prandiu mare dar — sub controla militicei si a politiei, carea stă pre impre-giură. Toaste — se dede voia să se pōrte, dar foră colore politica. Ca si candu junii nostri mai vertosu, n'ar sci face *politica și foră politica!*

Sér'a conductulu n'avă locu; dar aci eroii nostri induplăcară pe insusi dlu *Mileticiu* a midilocii ca se nu se intempele, la a cărui rogară deci publicul se invoi. Tōta lumea insa era pe piciora, tōte stratele pline, asemenea tōte cafe-nele si alte localități publice, eră prin piția mai vertosu multe dame se plimbă; toti erau voiosi, rideau si glumeau, unele grupe cantau si se desfăsuau; dar pacea si ordinea in tōta de-plinatarea sa.

De o data se audira tobole batandu alar-mu, si se vediura soldatii si honvédii buindu din tōte pările, in pasu de asaltu, cu baionetele implantate — a supr'a vaporului! Isabeau in drépt'a si 'n stang'a, intrau in cafenele si prin ospetarii, loviau cu paturile puscelor pe toti căti li veniau incale, si astfelui a lungau pe toti a casa. Nimeni nu venia a minte a se opune, nici nu era nōmenea pregatită la acăsta, dar ómenii de imbuldiela mare nu poteau să se retraga destul de intre, si asiā multi au dusu cu sine loviri grele a casa, in cătu vor tiené minte acăsta séra.

Tōta nōptea orasului a fostu in statu de asiediu militaru; soldatii bivuacau pe strate si prin piata si — vai de aci-e se deveniau in ma-nele eroilor de *honvédii*.

Lumea se intrăba deci: ce ore va se dica acăsta? Ce dñari voiau să ajunga prin acăsta brutală tractare si cumplita vatemare a popo-riunei inofensive si pacice???

doue. Dar membrii comisiunii de redactiune se subscriu la prefatiunea că insarcinati de catra societate, ceea ce in fapta nu este asiā, pentru că societatea in privintă acăsta n'a lăsat nici o conclusiune; ea a insarcinat pe comisiune puru si simplu cu esaminarea lucrariilor de Dictionariu, cu redactiunea lui si cu un micu alt'a. Prefatiunile de regula se facu după terminarea opului, si aci ca si la dedicatiune, eu credu că societatea si-a rezervat si-a a-de-liberă a supr'a acestei cestiuni. In prefatiunea după mine, trebuie a se arăta conclusiunile ce societatea a luat pentru publicarea Dictionariului, planul ce ea si-la facetu pentru elaborarea si tiparirea lui, barbatii cari au colaborat la elu autorii si opurile de cari s'au servit in confectionarea Dictionariului, modulu de scriere ce s'a urmatu in publicarea lui, si alte me-suri ale societatii, relative la Dictionariu. In prefatiunea ce ni se prezinta la proiectul de Dictionariu, nu este nimicu din tōte aceste; ea ni arăta planul ce comisiunea si-a facutu, era nu acel'a pe care societatea l'a datu; in speciala, la partea a III. despre ortograff'a cuvintelor, ea nu este alt'a de cătu multa putinu proiectul de ortograff'a romana propusu, dar nedesbatutu inca intregu in sesiunea anului 1867 (T. I; pag. 72, etc.) Concluđu că acăsta prefatiune nu trebuia să se faca.

c.) Asomenia nedomerire am si io respectu prefatiunei. Ori cătu ar dice cineva că prefatiunea de la proiectul de Dictionariu nu rivesce pe societate, ei numai si numai pe membrii comisiunii de redactiune, eu nu voi fi nici o data d'acăsta parere, pe cătu tim-pu prefatiunea s'a tiparit cu spesele societatii, ora autorisatiunea ei? Séu că prefatiunea nu a tiparit cu spesele societatii? Un'a din

Vor fi avutu dōra intentiunea, să insufle poporului serbecu temere si entremura de honvédii? — Ei bine, pe acăsta cale se provoca ura si indignatiune. Séu că tocmai acăsta se fia atentitul dñii Ministri?

Nu potem să scimă séu să ghicimă tie-nută; ce vedem este, că — vatemara si insultara de mōrte pe slovac la Nitra si la T. Snu-Martinu, vatemara si insultara pe rusini la Ungvár, ne vatemara si insultara éta si pe noi serbi aici in ium'a nostra, in sanctuarul, in onoarea nostra naționala, si — au vatemata si insultatu, precum audimă dejă, si pe romani ore-unde, desi nu in asemenea barbară mesura *); ei bine, ce voiescu domnii magiari? Cauta dōra protestu să introduca absolutismul magiaru? Dar li trebuie absolutismul mai abso-lut de cătu celu de astădii?! Dar mai are cineva in Ungaria vr'unu dreptu, vr'o adeverata securitate personale si naționale, deca elu nu este magiaru séu magiaronu?

Séu dōra cauta ocazie de a deprinde pe honvédii loru din taber'a de la Vatiu — si in glontiuri, si cu sange?! — Ei bine, nu sciu ei că noi avem unu foru apelatoriu si dreptulu de retorsiune! — Videant consules! — (J. P.)

Langa Clusiu, 12/24 opt. 1871.

Dle Redactore! Vinu a Ve felicită pentru solicitudinea si firmitatea cu care Ve interesati de binele si onoarea națunei noastre, specialu a celei din Transilvania, pe carea constitutiunalismul lui Deák si Andrassy a scriso in regi-strul mortilor!

Ati facutu forte bine că ati vorbitu pe facia in caus'a coloru ce se incercă din mai multe părți pentru o activitate națională mai pronunciata. Cu căti de ai nostri am vorbitu, toti Vi secundăza; er domnii de la potere, cari dejă incepuseră a face vorba că — „*intre romanii se complotează;*” acum se vedu desavuati sclatantu.

Si apoi veni „Kolozsv. Közl.” si luă si elu cestiunea la desbatere si dise si elu in multe privintie multe adeveruri.

Nu crede nici elu că prin *congresse* s'ar potē delatără adeveratulu riu, indolenti'a nostra, ci tiene că o „*munca si economia naționalea bună*” ar fi medicină reuinii.

Ce a negrigită si totu negrigesc intele-gintă romana — este după „Kol. Közl.” că — *pré putien lucre „pentru naintare pe calea desvoltării si omnipotinței culture, si asia bietulu poporu romanu lancediesce in ne-scientia.”*

Pana aci trebuie să-i cam dămu dreptate fratelui unguru; dar de aci in colia — să fiabu si să ni dea dreptate si elu noă.

Precum DVóstra dle Redactore, pre-mununatu ati spusu si aretatul in articululu „*Eman-ciparea nostra economică-financiară*”, progre-sulu si cultur'a, se condiționează de avere, casi avere de cultura.

Ei bine: nu domnii magiari ore tienu

*) A nostra cea adeverata este — pare-ni-se lasata pentru Congressu. R e d:

pung'a tieri in mani; — nu ei 'si-dau pentru scopurile progresului si culturii loru naționale — mi si suite de mōi si milioane din pung'a co-muna; dar ore noă datu-ni-au macar a diecesa, macar a sut'a, macar a mi'i a parte spre același măretiu scopu?

Dloru magiari, nici chiar celoru departe de guvern, nu li vinu la socotela agitatiiunile nōstre politice; si „Kol. Közl.” si manifestă superarea pentru ele; — ei bine: noi suntem informati, pozitiv informati, că din partea pri-milor corifei ai nostri de la 1861 inoția, de repetite ori s'a facutu potericiilor magiari, a nume reposatului ministru *Eötvös* propunerea, că romani vor renunță la ori ce programu politiciu, ori ce agitatiiuni politice, dar domnii stepanitori să li dea in mana *instructiunea pororului*, cea de diosu si cea mai inalta, si cu medilocle banali căte se vor recere, si să-i lase a-si desvolta si concentră pe acestu campu manusu tōta activitatea, macar sub cea mai ri-gurăsa controla a statului, dar — se n'tielege in limb'a poporului si in directiune națională peste totu.

Ei bine, sciti că domnii magiari nu vréu să auda de atare, eminenteminte loialu, moralu si patriotic planu?! Si — sciti că in acăsta negativa se cuprinde cea mai evidente rea-voin-tia, chiar dasumania de mōrte a domnilor de la potere, catra naționa romana!

Acăsta deca „Kol. Közl.” va luă in consideratiune, va trebui să recunoșca că negrigintă desvoltării si culturii scolare la romani, o parte mare, dōra cea mai mare — este chiar planulu si oper'a domnilor magiari. —

In scurtu voi să-i spunu — fratelui un-guru din Clusiu, că — domnii, potericii magiari — nu vor cultur'a nostra, si de aceea ei de-negandu-ni cu tōta consecintă si tenacitatea medilocle necesarie pentru lumina, sustinu ne-seiintă, intuție poporului romanu, pantru ca prin acăsta să-lu tienă pururia injugată sie, si inctul cu inctul să-lu stergă de pe faci-a pamentului.

O grea insinuatie, său chiar acusatiiune, dar — după date si fapte pipaibili, unde e omulu, unde Ddieulu acel'a, carele ar potē să-lu spele curatul pe magiaru de acăsta crima grea!

Crima grea o numescu, intocmai asia, precum asi numi crima de fratucidu, deca astădi romanii, dispunendu de impregiurări, ar face cu naționa magiara aceaa ce domnii magiari astădi, si de ani diece, facu cu romanii.

Déca este unu Ddieu si o dreptate pe lu-me, apoi resbunarea o se urme curendu, si ea o se fia cumplita. — D . . .

Varietati.

= (Dlu Joane Porutiu,) fostu redactore la „Federatiunea” si de siesse luni viptima, — pardona martore eră se dicem — a libertatei magiare de presa — in arestul din Vatiu, ieri vineri terminandu-si martirul, a returnat la Pesta. Junimea romana de aici s'a grabit u-a-si implin si sacra detorintia, si a intempi-nata si salutata pre connatiunalulu si amiculu seu atătu la Vatiu, in data după eairea din arestul, printre deputații, cătu si la gar'a drumului

Dupa aceste observatiuni generali, mi voi luă voia a vi prezintă o propunere. —

Dlu Sionu pe langa cele dise de dnulu Hodosiu, adaugă că dñii n'a intielesu nici o data lucrarea Dictionariului in modulu cum s'a luerat de comisiune; că in Glosariu a intielesu a se pune cuvintele destinate d'a fi pro-scise din limba, er nu acelea cari au prinsu radecina adenea in limba, acelea cari se tienu chiar de istoria tieri, de legeslatiunea sa si de datinale sale. Conchide dicendu: că vede că acăsta provine de acolo, căci regulamentul n'a prefigtule regulele pentru tōta tehnologia Dictionariului, si — cerendu, să se numește o comisiune care se ie in revisiune regulamentul acesta.

Dlu Urechia doresce intrunirea Dictionariului cu Glosariulu si revisiunea regulamen-tului, pastrandu-se unu semnu pentru cuvintele ce le crede demne de a fi escluse.

Dlu Massimu ca membru alu comisiunei lexicografice dice, că ii vine forte greu a re-spunde la atâta cestiuni d'o data, că e bine să se desparta materi'a de discusiune, căci fie-care punctu reclama seriouse desbateri.

Dlu Papiu cere a se lasă discusiunea pe calea pe care a apucat si să se asculte obser-vatiunile generali ale tuturor membrilor; er despartirea materiei in puncte distincte să se faca mai pe urma.

(Va urmă.)

feratu la sosirea in Pesta, si aci in numeru mai mare. Er a sera totu in onorea Dsalc tienu unu banchet frumosu si forte animatu in localitate din Bierhalle, unde in numern preste 40 de insi petrecu toastandu si desfatandu-se pana tardiu noptea. — Junii nostri, onorandu astfelui pe fratele loru, martiru pentru sentimentele si convictionile sale natiunali, s-au onoratu pe sine cu ale loru asemenei sentimente si convictioni natiunali. —

— (Tenerimea romana studiosa in Buda-Pesta,) in urmarea unui circulariu emis din parte competinte, coadunandu-se astadi, sambata in 16/28 c. intr'un a din localitatil „Otelului natiunali“, a ascultatu o parte — din ratiocinu comitetului din anulu scol. trecutu alu societatii „Petru Maior“, si a primitu demisiunarea acestui comitetu. Amenandu-se apoi reconstituirea de nou si mai departe a societatii pe mane-di, adeca domineca in 17/29 c. s'a alese numai unu presedinte si unu notariu ad hoc. In fine, de ore ce la consultarea de mane este invitata numai tenerimea romana studiosa din Buda-Pesta, si dupa ce eu acesta ocasiune se afila de mai bine ca la acesta adunare se ie parte intrég'a junime romana, presedintele si notariul ad hoc se insarcinara cu emiterea de locu a unui circulariu in mai multe esemperie, forma de completare a invitatiunei facute dilele acestea pe cale diurnalistica. Asia dala la consultarea fratișca ce va avea locu mane, domineca in 17/29 c. precisul la trei ore d.m. in locuinta dlui At. Barianu, (Alte Postgasse nr. 1.) este invitata intrég'a junimea romana din Buda-Pesta. —

— (Vivat Ilustritatea Sa dlu Ivacicovicu Giuri, nouu supremu comite alu Carasiului!) Buletinu oficialu alu Ministeriului magiaru, alalta-ieri publica acesta — pré nimerita deunire; ea este démina de Ministeriului dlui Andrássy, si i face onore — intocmai ca si cum i-a facutu cea a episcopului romanu gr. catolicu de Lugosiu. Multi sunt, ce e dreptu, cari audindu despre intentiunea guvernului pentru acesta denumire, despre carea de multu se vorbesce, tineau fain'a de o pacalitura; caci ei vré a nu conobsee nici merite, si nici o capacitate in dlu deputat de pana acuma alu Ciacovei. Dar acci ómeni — au uitatu ca traizau sub sublimulu si genialulu guvernului alu deákistiloru, care — mai bine de cătu si Bach, si Metternich, scia se gasescă si se apretiuiesca meritele si capacitatile si pre ómenii cei mari, mai vertosu intre natiunalitati. (Er cumca nouu dnu supremu comite pentru Carasiu, intr'adeveru este omu mare, a potutu se convinga ori-cine a avutu morocirea de a-lu fi vedintu vre o data!) Ce se tiene de meritele salo, noi am scf se scriemu o carte intrég'a, grósa ca pelea feciei domniloru dragi ai nostri — despre ele, (se'ntielege pentru plata buna;) dar intr'unu putienu spatiu ce ni se dede in „Alb“, ajunga a aminti atât'a: 1. Dlu G. Ivacicovicu, in timpu de aprópe siese ani ca deputat, nici macar o unica data n'a votatu contra guvernului si — nici n'a fugit u vre o data din dieta, ca unii alti colegi ai sei, romani si neromani, din drépt'a seu din stang'a, candu a fostu se-si dee votulu in unele cestiuni, ce li s'a imparutu ca li-ar apesá conscientia seu — interesul; dupa sfécuri d'astea de conscientia, marel nostru barbatu nu s'a luatu nici o data! 2. Dlu G. Ivacicovicu, cu cea mai mare abnegare de sine, a adus pana si sacrificiu d'a lasa ca Ciacova, orasul insenmatu si tare impoporatu de romani si de serbi, se remana fora judecui de cercu, si acesta se deee Dettei, unui satu micu, dar nemtiescu. Cătu de mare sacrificiu a fostu acesta pentru dlu Ivacicovicu, se vede de acolo că dup' unu reportu ce avemu din Ciacova, prin mutarea judeciului cereualu la Dettei, pretiurile caselor in Ciacova au scadiutu la diu-metate, si aci dlu Ivacicovicu, la o casa pré frumósa ce are in orasul, se remana judecui de mai multe mii de florini. Acést'a puru din patriotismulu seu celu sublimu, carele deci reclamá resplata din partea guvernului parinteseu. 3. Cu ocasiunea pertractarei cestiunei de natiunalitate in Diet'a magiariloru, dlu deputat alu Ciacovei G. Ivacicovicu a avutu curagiul d'a spune că — si elu este representante alu romaniloru si ca atare solenelu nega indrep-tirea pretensiuniloru natiunale ale deputatiiloru romani! Apoi — nu sunt acestea merite si inca merite colosalii? Ba noi tienemu remuneratiunea multu pré mica! Dar marel nostru barbatu — este modestu. Omenii neprecep-

tori dieu că ar avea — chiar putienu si carte si — mai nu sciu ce. Noi insa dicem: cu atâta mai bine; celu putienu nu va face nebunii ca predecesorul seu dlu Fauru, celu intieleptu, carele nici de cum, nici la expresia comanda de susu, nu vre se stime si s'a iubescă pe parintele epuru Olteanu. Prostul lucru. Ilustritatea sa noua va iubi si va stimă de siguru — pre ori cine va porunci dlu Andrásy si dlu Tóth Vilmos, seu macar secretarii acestor'a; inca dora si mai multu! — Am auditu de o profetie; s'a intemplatu acum vr'o dicee ani la o betfa in Oravita; acolo unu pacala alu naibei a denumit in batjocura, fiindu că nu scia gluma mai prosta, pre Giuri alu nostru de supremu comite in Carasiu, o ideia de carea insusi acesta si a risu fólele plinu! astadi sublimulu Ministeriu magiaru puse pre MSa a inplini profeti'a acelui pacala alu naibei! — Sé triașca sublimulu Ministeriu alu genialului conte Andrássy! N'avemuvint se si spinemul cătu ne a incantatul! — (Curiositatea d'a aflat pe corespondente noastre din Viena,) este atâta de mare incătu o epistola ce ni sosi ieri de la dlu V. Gr. din Viena, era frumosu si finu traiata pe de laturi. Dar dlu corespondinte alu nostru este barbatu cu totulu nedependinte de guvernui si intru cătu amicul nostru, pentru alu causei si alu nostru interesu vré se remana necunoscutu altuia decătu noua, i promitemu că si mai de parte, casă pan' acuma, corespondintele dsale vor merge in tipografia scrisse numai de man'a nostra. Cea de alalta ieri o puseramu, precum se vede, in fruntea fóiei, unde intr'adeveru i se cuvine loculu. —

— (Principele Napoleone in Ajacis si Corsica.) Albina mai de unad si pronuncioare indigatiunea pentru cutesarea „principelui rosu“ seu „Plom Plom“, cu care returnă prin Franchia la Corsica, unde Napoleonidii se tienu ca a casa, si de unde ei credu că vor poté reocupă Tronul Franciei. Suntemu detori asta data, la acestu locu, a dă satificatiunea cuvenita poporului francesu si a spune, că biotulu principe arogante, la trecerea sa prin Franchia, in mai multe locuri su insultat in modu forte aspru; er apoi sosindu in Corsica, nici acolo nu gasi simpatia ce o caută, ci poporul se portă facia de elu forte nepasatu, ici colia pana si superatu. In capitala Ajacio era adunat nou-alesulu consiliu generale si principale Napoleone inca primește unu mandat, pe temeiu caruia elu speră că o se fia alesu de presedinte, si ca atare o se aiba cea mai bu-na ocasiune d'a agită pentru restaurarea dinastiei Napoleonilor in Franchia. Insa omulu nostru se afila reu insielatu. Desi partisarii lui pusera tóte in miscare pentru alegerea lui, totusi se dovedi că elu nu dispune de mai multe de cătu 14 voturi! Astfelui greu blamatu, elu si luă iute catrafusele si trecu in Italia la Livorno. Cale buna! —

— (Hymen) Dlu Jos. Vulcanu, redactoriul „Familiei“, in 10/22 l.c. a incredintiatu de fitoria si-esi socia pe domnisor'a Aurelia Popoviciu, flica dlui Alessiu Popoviciu, advocatul si posesore in Comlosiu, cotoiu Aradului. Provintia divina se binecuvante jun'a parechia, si se reverse a supr'a ei tóte darurile ce se receru pentru o vietă in deplina fericire!

Dem. Anastasiu Lica.

(Necrologu.) Sunt tocmi 8 dile de candu reposă intru Dlu, aici in Pesta, in etate de 69 de ani, barbatulu alu carui nume ilu puseram in fruntea acestui necrologu, — unulu dintre filii natiunei romane cei mai minunati! De spiritu vîu si ageru, de caracteru firmu si resolutu, de o voia si activitate ne-adormita si emancipata, dlu Anastasiu Lica, nascutu romanu macedonenu, a fostu unulu dintre cei mai intreprinditorii comercianti si cetatieni ai capitalei unguresci. Dar densulu, tienendu la aceea rigore si tenacitate si in cas'a si famili'a sa, si chiar in biseric'a sa, adesea a venit in conflict cu lumea cea — mai putienu riguroasa si consecinte. Astfelui Dsa dupa unu conflict ce a avutu cu romanii pestani nainte de 25 ani, la alegerea de parochu in Pesta, fiindu că s'a semitutu vatematu in semtiulu seu de dreptate si in convictionile sale natiunali si religiunari, a parasit partea si parochia romana si — a trecutu la greci, si pre candu rudenie sale, chiar uniculu seu frate, erau romani zelosi, elu era suflerul greciloru in tóte luptele loru cu romanii. Acestu contrastu a mersu, pana a o-

pri parochului romanu d'a-i mai calcă cas'a si pana a dă copilaru sei crescere mai multu grecesca! Putieni, pré putieni barbati romani i erau suferiti si simpatici! Redactorele de astadi alu „Albinei“ era unulu dintre acestia, si multu timpu in desertu s'a nevoit, a-lu impacă cu natiunea sa. Atât'a numai promitea confiden-tialmint, că in testamentul seu — nu va face declinire intre romani si greci, si — dupa unu estras ce „P. L.“ publică din testamentul reposatului, asi se vede că intr'adeveru n'a facutu declinire. Elu a adunat o avere de milioane, dar a lasat dupa sine si o familia numerosa. In testamentul seu si cu gur'a a lasat mai multor biserici ortodoxe si unor institute filantropice legate inseminate; cuprinsulu loru nu se scie specialu, fiindu că, cum obser-varamu, parte mare a lasat numai cu gur'a, de ore-ce biotulu de trei ani orbise cu totulu si nu mai era in stare a scrie; dar eredii sei de-jă se fia declaratul că le vor realiză si pre cele lasate cu gur'a. — Ce ne prinde mirare este, că nu astănu nemic a despre o fundatiune pen-tru o scola mare greco-romana confessiunale in Pesta, alu carei planu la anulu 1866 ni l'a arestatu gat'a, descrisul cu insasi a sa mana!

Dupa tóte — nu ni remane de cătu a ofta reposatului nostru din inima curata: Se-i fia tineren'a usiéra! —

Convocare.

Onorati membri si oficiali ai comitetului Reuniunei invetiatorilor romani din Inspectatorale Temisióra si Vinga prin acéste sunt conciamati la siedintia pre df'a de 22 octombrie vechi, in scol'a rom. din suburbii Fabricu al Temisorii, cu care ocasiune sunt a se desbate urmatóriile puncte:

1. Cum si prim ce midilociu are a se uni, respective consocii cătu mai curendu Reuniunea nostra cu cea Lipovana, alu carei comitet u are a fi de timpuriu incunoscintiatu, (conformu conclusului adus in adunarile generale ale ambelor reuniuni,) spre a se pune si aeca in o asemenea contielegere.

2. Care se fia cea mai buna procedere a nostra, ca cu ocasiunea consocirei se potem conchiamati si insinti multu dorita Reuniunea generala a tuturor invetiatorilor romani gr. or. din cele 4 protopopiate, anestate diecesei aradane.

3. Despre tacsele seu competitintele de solvitu ale membrilor dejá insemati.

4. Facerea unui preliminariu.

5. Inca unele cause grave si urgente, privitorie la sortea si essintint'a nostra a invetiatorilor romani.

Totu cu acesta ocasiune am dorit a audi ceva mai de aproape — dara prin ei in persona — si despre cei cinci invetiatori rom. suspensati, despre cari cetiram o interpellatiune in nrulu 82 alu Albinei. (NB! Se nu uitati că cauza a intrat in rotaiu ei regulatu! — R e d a c t o r u)

Beregeșeu, in 12 oct. 1871.

E. Andreescu m. p.
presedintele
Reuniunei inv. rom. din Inspect. Temisiorei si Vinga.

Postu de contabilu.

Cu privire la apropiarea timpului pentru activarea „Institutului de creditu si de economii“ „Albina“, care in prim'a linia se va ocupă cu afaceri de economii si cu operatiuni de creditu ipotecarii si de escomptu, se deschide prin acéstea concursu pentru ocuparea postului de contabilu la acelu institutu.

Competentii au d'a tramite cere-riile loru provediute cu documente auten-tice despre qualificatiunea loru teoretica si practica, despre servitiul loru de până acum la asemenei institutu ori alta careva banca, si despre cunoștința de limbi, la comitetulu subsemnatu (Sibiu, strad'a Macelariloru, Nr. 110) pana in 30 noiembrie a. c. calind. nou, arestandu totuodata si conditiunile, pre langa cari sunt aplecati a primi acelu postu.

Sibiu, 20 octobre 1871.

Comitetulu pentru fundarea In-stitutului de creditu si de economii „Albina“

R E S P U N S U R I.

1. Tutororul cu corespondintie nepublicate: Le vom folosi pe rondu; dar suntemu curopiti. Chiar astazi intr'o dia primiramu 21!

2. Dlu N. C. in Tem. si G. Cr. in Aradu: N'am primis desluciri!

Concursu

Pentru ocuparea statiunei invetatoresci la scol'a rom. gr. or. confesiunala din comun'a Slatina, protopresbiteratul Boros-Ineului, in-spectoratul Deznei, se scrie concursu pana la 31 oct. st. v. a. c. candu va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 100 fl. in bani gat'a; 10 chible de grâu; 10 de cuceridui; 10 orgii de lemne; 8 centenarie de fenu, si cortelul liberu cu gradina de legumi. — Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si tramite recursule loru pana la terminul mai susu desifit, instruite conform Statutului organicu, deadreptul subscrisului Comitetu parochialu.

Slatina, in 11 oct. 1871. st. v.

Comitetulu parochialu.
In contilegere cu Nicolau Polisiu m. p.
inspec cerc. de scol'e.

Concursu

Pentru ocuparea postului de invetatoriu la II-a clasa nou-infintata in comunitatea Ciclova-romana, protopresbiteratul Bisericei-albe, se scrie prin acéstea concursu. —

Emolumintele anuale sunt:

- in bani gat'a — 300 fl. v. a.
- in naturalie 1/4 jugere de pamant fru-tuosu ca gradina in estravilanu.
- 5 orgii de lemne tiapliga, din cari este a se incaldă si scol'a.

d) quartiru liberu, coresponditoru.

Doritorii de a ocupa acestu postu invetatorescu vor avea a-si instruita petitionile loru concursuale cu — carte de botezu, cu testimonia despre sciintiile pre-gatitorie nainte de a intra in preparandia, cu testimoniu despre absolvarea cursului pe dagogicu la institutul din Aradu, atestatulu do cuaificatiune de la Venerab. Consist. diecesanu, apoi despre servitiul de pana acuma si despre portarea loru morală; — astfelui instruite si adresate catra Comitetulu parochialu din Ciclova, le vor substerne pré Onor. D. protopresbiteru in Jamu, pana in 7 novembre a. c. stil. vechiu. —

Ciclova-rom., in 7 oct. 1871.

Comitetulu parochialu.
In contilegere cu:
1—3 Josifu Popoviciu, m. p.
protopresb.

Concursu.

Se scrie pentru urmatóriile statiuni invetatoresci vacante in protopresbiteratul Pestesului:

- Feketó, cu emoluminte: 168 fl. lefa si de totu prunculu căte 20 cr.
- Bulzu, cu 168 fl. lefa.
- Suntciușul cu 160 fl. lefa.
- Remet, cu 120 fl.; 9 chible de bucate.
- Lugosulu-de-susu, cu 105 fl. lefa.
- Tinód, cu 75 fl.; 9 chible de bucate.
- Birtini, cu 100 fl. lefa.
- Calatze, cu 120 fl. lefa.
- Surdicu, cu 90 fl.; 9 chible de bucate, 60 portiuni de fenu si atatea de fuior; 4 stangeni de lemne.
- Cornitielu, cu 200 fl.; 6 chible de bucate; 6 stangeni de lemne.
- Lugosulu-de-diosu, cu 125 fl.; de totu prunculu căte 30 cr.; 12 chible de bucate, 1 vica de fasola, 6 stangeni de lemne, si de la tota cas'a o portiune de fenu.
- Vale-M., cu 200 fl.; 8 chible de bucate.

Cei ce voiescu a recurge pentru vre-una din aceste statiuni sunt poftiti a se adresă catra subscrisului pana la 25 a lunei curinte, la loca-litatea oficiului seu in M. Telegdu.

Datu in M. Telegdu, in 11 opt. 1871.

Pentru Comitet
J. F a s i e m. p.
protopres. Pestesului si
inspect. de scol'e.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetatoresci la scol'a romana gr. or. din comunitatea biserică Sanu-Mihailu-romana, se deschide concursu pana in 1. novembrie a. c. cal. v.

Cu acestu postu sunt impreunate urmatóriile emoluminte: 100 fl. v. a.; 30 metri grâu; 2 juger de pamant de aratura; 4 orgii de lemne; 1/4 juger de via, si quartiru liberu cu diametru gradina.

Cei ce voiescu a ocupă acestu postu, au a-si tramite recursurile loru, adresate subsemnatului comitetu, — catra subscrisului Inspector cerc. de scol'e, avandu acelle recursuri a fi instruite cu documentele necesare, despre scoliile pre-gatitorie, despre absolvarea preparandie, despre essamenul de cuaificatiune si despre portarea sa. Cei-că vor avea 4 clase capi-tale seu classe gimnasiale, vor fi preferiti.

Sanu-Mihailu romana, 9 oct. 1871.

Comitetulu parochialu.
Dr. Paulu Vasiliu m. p.
inspc. scol. alu cerc. Temisiorei.

2—3